

ELŐSZÓ HELYETT

Ha Mátyás

*Ha Mátyás manapság lenne király,
Néha lefüggönyözött fekete autón járna,
Szirénázó rendőri felvezetéssel,
Úgy, hogy utána órákig nem lehetne közlekedni a városban
a dugó miatt,
De néha felszállna a négyes-hatosra, sőt,
a kilencvenkilencesre is,
És ilyenkor átadná a helyét a banyatankos néninek,
A bűdös hajléktalant megkínálná borral,
Amit a sarki boltban vett háromszázötvenért.*

*Ha Mátyás manapság lenne király,
Néha a Maldív-szigeteken pihenné ki a királykodás
fáradalmait,
Abová különgéppel menne,
Egy király mégsem utazhat vacak fapadossal,
De néha lemenne a bulinegyedbe is,
A Kisüzemben angolul dumálna a fiatalokkal,
Éjjél után gíroszt venne a töröknél,
De a Szimplába nem menne, mert az már tök gáz, tényleg.
Ha Mátyás manapság lenne király,*

*Breitling Crosswind órát hordana és méretre csináltatná az
öltönyét,
Hogy jól nézzzen ki a Times címlapján,
Mikor a magyar gazdasági csodáról ad interjút,
De a Parlamentbe farmernaciban járna,
Biciklivel, a fenntarthatóság miatt,
Otthon szelektíven gyűjtené a szemetet,
És minden fórumon támogatná a megújuló energiahordozók
használatát.*

*Ha Mátyás manapság lenne király,
Lenne persze Twitterre, Snapchatje és Facebook-oldala is,
Tudatosan használná a közösségi médiát
Meg a tömegkommunikációt,
De sosem írna ki olyasmit, amit két perc múlva megbán,
Viszont csinálna magának néhány fake felhasználót,
És titokban vidáman trollkodna
A matyaskirályponthun meg a magyarkirálysagonline-on.*

*Ha Mátyás manapság lenne király,
Megvédené az országot, ebben elég jó volt a múltkor is,
Fekete sereg helyett diplomáciával,
Mert nem élünk a középkorban, ugye,
De odafigyelne, kitől kell tényleg megvédeni,
Mondjuk, azoktól, akik még a langyos vizet is ellopják,
Akkik utálkoznak, gyűlölködnek, egymásra mutogatnak,
És nem azoktól, akik a négy szín-tétellel színesebbé teszik az
Örs vezér terét.*

1. FEJEZET

melyben valaki elhasal

A lány a királyi hálószoba ablakában ült, és elkeseredetten bámult kifelé.

Most egy időre nyugtom lesz, gondolta. Legalábbis, amíg meg nem találják a kis pimasz törpék.

Kinézett a városra. Az üveg furcsán torzította a látnivalót, de így is felismerhető volt a Gellérthegy zöld tömbje, az utak szürke szalagja és az Erzsébet híd Budáról Pest felé nyújtózó, hófehér íve.

Az utakon színes autók araszoltak. Hiába volt vasárnap, a város hídjai szokás szerint bedugultak. Gyalog ilyenkor gyorsabb átérni egyik oldalról a másikra, mint kocsival.

Valószínűleg Gittáék is gyalog mennek az Óriáskerékhez. Miért is maradnának otthon, amikor Janka egyetemista bátyja, aki nyáron a Budapest Eye-nál dolgozott, megígérte, hogy ingyen felülhetnek egy körre, sőt, még a barátaikat is magukkal vihetik?! Janka természetesen neki és Gittának szólt először, végül is ők hárman egy csapat, és csak utána Kristófnak (és ez abszolút jófejség, hiszen Janka ötödik óta bele van zúgva Kristófba). Kristóf erre a visszautasíthatatlan ajánlatra

persze nem mondott nemet, viszont szólt a többi srácnak, szóval pillanatok alatt összejöttek nyolcan.

Még Kende is kegyeskedett elfogadni a meghívást, Kiss Ancsát meg, aki soha nem megy sehova, mert arra sincs pénze, hogy vegyen valamit Tempi Bori néninél a büfében, Gitta erőltette, mert Gitta igazi jó lélek, mindig törődik azokkal, akik szerencsétlenek, meg valami bajuk van.

Őt is ezért karolta fel, amikor hatodik közepén beesett az osztályba, úgy, hogy még magyarul sem tudott rendesen... azaz tudott, de a kiejtésén simán érződött, hogy nem ezt a nyelvet használta addig. Sokszor keressnie kellett a szavakat, néha meg egyszerűen nem értette az új osztálytársait, mert anya, akivel addig magyarul beszélt, sosem mondott olyanokat, hogy „nagyon adom” meg hogy „bebúrt egy kiflit”. És bár hamar megtanult mindent, és a többiek az akcentusát egy idő után inkább cukinak tartották, mint gáznak (a gázt sem értette például, mikor megérkezett), azért itt, az Első Kerületi Vitéz János Nyolcosztályos Gimnáziumban sosem volt (és valószínűleg sosem lesz) olyan menő, mint a Scuola Elementare Collodiban volt, Brindisiben.

Ahonnán kábé öt perc alatt költöztek vissza az anyja hazájába, miután kiderült, hogy az apja valami sötét ügybe keveredett a Sacra Corona Unitával, ami nevével ellentétben nem egy hagyományőrző csoport (mint Magyarországon a Szent Korona Egyesület), hanem a helyi maffia.

Szóval ez lett volna az első igazi programja az osztálytársaival, az első olyan dolog, amit nem Zeller Gabi, az osztályfőnök szervez, vagy ahova nem csak a barátnőivel megy hármasan.

És amire az anyja (pedig mióta itt laknak, nyaggatja, hogy barátkozzon az itteniekkel) nem engedte el. Csak mert megérkezett Monica (az apja húga, aki egyetem óta az anyja legjobb barátnője, vagyis az egyetlen, akivel szóba áll az olasz famíliából) a két pimasz kis törpével, Antonióval és Veronicával, és neki családi programra kell mennie.

Mert az első a család.

La famiglia prima di tutto*, ahogy olaszul mondják... ki is szokta ezt a szólást emlegetni?

Ráadásul, gondolta a lány, miközben kicsit fészkelődött az egykori király szobájának ablakában (a kőpárkány kényelmetlen volt, a király régen biztosan tett ide valami párnafélét), hova megyünk? Állatkertbe? Ugyan! Aquaparkba? Dehogy! Bárhova, ahol egy öt-meg egy hét éves jól elvan? Semmiképp sem! A Budapesti Történeti Múzeumba! Ami Monicát és anyát érdekli, mert ők történészek (és emberi jogi aktivisták), de rajtuk kívül senkit, csak teremőrök vannak, meg egy rakás ezeréves kődarab. Még jó, hogy megtalálta ezt a félreeső helyet. Gótikus Terem vagy mi, és azt írják, hogy ez lehetett a királyok lakosztálya... hát

* A család mindenekelőtt.

elég menő, mondjuk, meg jó a kilátás a Gellérthegyre. És kuksolhat itt, amíg a többiek óriáskerekeznek... Állítólag Kende a gördeszkáját is vitte, hogy mutasson a többieknek pár trükköt nézelődés után.

•

– Hé, MartiMartiMarti, le ne essen a szemüved! – hallatszott az Óriáskerék gondolájának másík végéből.

Martin rögtön tudta, kitől jött a megjegyzés. Az osztályból csak Alföldi-Nagy Kende szórakozott még mindig a nevével meg a szemüvegével, a többiek ötödik végére megunták vagy éppen soha nem tartották viccesnek egyiket sem. Ebből is látszik, hogy az emberiség többségének jobb a humorérzéke, mint a szüleiknek, akik azt gondolták, szellemes ötlet mindhárom fiúgyermeküknek ugyanolyan idióta nevet adni. Marti Marcell, Marti Márton, Marti Martin... tényleg elképesztő mókás!

Mindenesetre hamar leszállt róla az osztály. Kende is csak megszokásból piszkálja, kell neki valaki, aki mellett játszhatja a nagymenőt. Ő meg már, mint legkisebb gyerek, kialakította a maga túlélési stratégiáját. Ne mutasd, ha fáj, ne lássák, ha zavar, akkor békén hagynak! Légy jobb náluk, de ne feltűnően! Légy semmilyen, akkor észre sem vesznek!

Pedig jó lett volna, ha valaki észreveszi. Mondjuk Gitta. De ő is Kristóf égővörös hajáért és kék szeméért

van oda, ahogy a lányok kábé hetven százaléka, csak nem mutatja, mert nem akarja megbántani Jankát.

Gitta szuper jó fej. Úgy árad belőle a kedvesség, mint kályhából a meleg. Mint virágboltból az illat. Mint diszkógömbből a sziporka. Mint mémgyárosból az ötletek. Mint...

– Szállj már le róla, Kende, vagy szólok a Janka tesójának, hogy szállítson le! – sietett Gitta most is Martin segítségére.

– Azt hiszed, megijednék? – vágott vissza a fiú. – Simán lemászok azon a rúdon.

– Aztán majd jól összetöröd magad! – mondta Kiss Anca. – Ilyen magasságból nem lehet ám túlélni egy zuhanást, az emberi test...

– Nem kell, hogy teljesen összetörd magad, az is elég, ha rapityára megy a kezed! Nem tudsz többet zenélni, aztán repülsz a suliból – tette hozzá Cseresznyés Zsófi, aki csak azért keveredett ma délután közéjük, mert egy házban lakott Jankával, és amikor kiderült, hogy Bettit mégsem engedik el, neki volt legegyszerűbb szólni.

– Lehet, hogy az lenne a legjobb – rántotta meg a vállát Kende. – Úgyis elegendem van már az egészsből. Most komolyan, ti nem érzitek, hogy az egész sulinak semmi köze a valósághoz? Kórus, hangversenyek, háromszáz éves fennállás, meg az a hülye fa az udvar közepén, ami miatt még focizni sem lehet? Komolyan, néha azt gondolom, amikor belépek az ajtón, hogy

megállt az idő. Az is csoda, hogy a telefon működik az épületen belül.

– Én adom a Vitéz Jánost – vonta meg a vállát Gitta. – Szerintem menő, hogy nem azt csináljuk, mint mindenki más.

– Anyu szerint nem szabad elpazarolni a tehetségünket – tette hozzá Janka. – És ide legalább jó fej gyerekek járnak, ugye, Kristóf?

– Hát, nem is tudom – túrt a hajába a megszólított. – A legtöbben jó fejek. Már a nyolcadikosokat kivéve, ők azért elég gyíkok néha.

– Nem is ismertek senkit a sulin kívül – kötekedett tovább Kende.

– Én például igen – szólt közbe Martin. – Mondjuk, edzésről... oda járok, ahol anyu tanít, és ott van egy csomó gáz gyerek. De anyu mindig azt mondja, hogy nem ők tehetnek róla. Hanem a körülmények.

Kiss Anca bólogatott. Sokat tudott volna mesélni a körülményekről.

– Olyan hülyék vagytok! Most kell veszekedni, amikor végre magasról láthatjuk ezt a gyönyörű várost? – kiáltott Janka.

Mindenki megkönnyebbült, hogy be lehet fejezni a vitát, odatódultak a gondola Dunára néző oldalára, és egymást túlkiabálva próbálták felismerni a budai oldal épületeit: a Batthyány téren a vásárcsarnokot, a Várkert Bazárt, és persze Vitéz János tekintélyt parancsoló, sötétvörös tömbjét is.

Martin oldalra sandított. Látta, hogy Kende, aki az előbb még maga volt a lázadó kamasz mintaképe, olyan lelkesen mutogat Ancsinak és Zsófinak, mint valami munkamániás idegenvezető. Vagy egy megszállott karmester. Esetleg egy elhivatott földi irányító valamelyik nagyobb reptérről.

Eszébe jutott, milyen volt a srác régebben. Még mielőtt az a szörnyűség történt volna az anyukájával. Az az Alföldi-Nagy Kende a legkedvesebb volt a világon. Néha még most is előbújik a nagyképű lázadó álarca alól a fiú, akivel órákig lehetett bodobácsokat menteni a kertész elől, meg aki simán nekiment a harmadikosoknak, amikor csúfolták a barátját a neve vagy a szemüvege miatt.

Sajnos Martinnak fogalma sem volt, hogyan lehetne őt visszaszerezni.

•

– Most tényleg csak egy kört mehetünk? – dohogott Kende, amikor az Óriáskerék gondolája közeledett a kiszállási ponthoz.

– Ne izélj már, a bátyám így is stikában engedett fel minket! – mondta Janka.

– Tök jó, hogy felülhettünk ingyen! Én ezt egyhavi zsebpénzemből sem tudtam volna kifizetni – mondta Ancsi.

– Tényleg nagy élmény volt! – lelkesedett Kristóf.

Kende is szívesen elismerte volna, hogy fantasztikus volt a magasból látni a várost, de nem visszakozhatott. Beszölt még valami félig durvát, félig vicceset Kristófnak, ellőtt egy maga szerint is lapos poént Martin kárára, de kifele menet azért normálisan megköszönte Janka tesójának az ingyenkört.

Ami, be kell vallania, tényleg elég menő volt.

De még menőbb lett volna, ha Bettit is elengedik.

Igazából csak azért mondott azonnal igent az invitálásra, mikor Kristóf megkérdezte, van-e kedve csatlakozni hozzájuk, mert tudta, hogy Kristófot Janka hívta meg, és azt is tudta, hogy Janka sehova sem megy Gitta és Bettina nélkül.

Tegnap este tizenegyig gyakorolta a Széll Kálmánon a gördeszkás trükköt, amit meg akart mutatni a többieknek, de főleg Bettinek, akkor is csak azért ment haza, mert egy rendőrnek feltűnt, hogy egy kiskorú egyedül bóklászik éjszaka, és hazazavarta. „A szüleidnek biztos hiányzol, fiacskám!” – mondta, Kende pedig nem akart vitatkozni, ezért nem magyarázta el, hogy az apja vagy dolgozik, vagy vedel, vagy egyszerre csinálja mindkettőt, de akármelyik helyzet áll is fenn, az ő hiánya biztosan nem tűnik fel neki.

Mostanában a harmadik változat volt a legvalószínűbb. Újabban akár egy hétig is kitarzott a dolgozószobában egy-egy üveg whiskey, aminek nagyon örült Kende, de ezzel párhuzamosan az apja egyre

megszállottabban rajzolt. „Egy vidéki nagyváros kulturális központja lesz – magyarázta egyszer Kendének, mikor kivételesen észrevette, hogy ő is ott van az otthonuknak nevezett lakásban –, de valójában ezzel állítok emléket anyádnak.”

Kende azt gondolta, jobb emlékéllítés lenne, ha néha kimennének hozzá a temetőbe, és lehetne normálisan beszélni végre a dolgokról. De az apja rettenetesen dühös lett, akárhányszor megpróbálta szóba hozni az anyját.

A fiú nem volt dühös. Legalábbis nem a sorsra, az anyjára vagy a betegségre. Normális ember nem dühös néhány hibásan mutálódott sejtre. Annál jobban haragudott az egész képmutató világra, mindenkire, aki sajnálkozva ingatta a fejét, amikor valami egetverő marhaságot csinált. Az ofőre, Zeller Gabira, aki néha megpróbált beszélgetni vele, de annyira zavarban volt, hogy Kende pár percen belül megsajnálta. Az igazgatóra, aki időnként behívatta, és negyedórán keresztül beszélt neki a semmiről, aztán visszaküldte az osztályába, azzal, hogy „fiam, embereld meg magad!”.

Martinra, aki régen a legjobb barátja volt, most meg... most meg kitér előle, csak elnézően mosolyog rá, akármilyen hülyén viselkedik.

Betti volt az első, akinek eszébe sem jutott sajnálni őt. Aki beszólt, ha valami nem tetszett neki. Talán mert lemaradt a „szegény kis félárva” sztoriról.

Betti volt az első, akinek szerette volna kivívni az elismerését. Ezért is gyakorolta be tökéletesre a trükköt.

– Na, Kende, mutatsz akkor valamit? – bökött Zsófi a srác gördeszkájára, ahogy elbúcsúztak Janka bátyjától.

– Hát neked biztos nem – húzta el a száját a fiú, de azért elindult a gördeszkapálya felé.

A többiek leültek az egyik padra, Kende pedig kivárta a sorát, aztán nekiindult a betonlejtőn. Elegánsan felkanyarodott a rámpára, a végén elrugaszkodott, és amikor két pörgés után földet ért a deszka, csont nélkül landolt rajta.

– Hú, szuper menő vagy! – lelkesedett Zsófi, mikor visszakanyarodott hozzájuk.

Kende válaszra sem méltatta.

– Nagyon nehéz ez az izé? – kérdezte Martin.

– Nem vészes, de nem árt kicsit gyakorolni – vonta fel a szemöldökét Kende.

– Jó, azt gondoltam... Megpróbálhatom? Csak ráállni.

– Tőlem... – tette Martin elé békülékenyen a deszkát Kende. – De aztán nehogy állásból azonnal pofára... Jaj, Martin, vigyázz!

2. FEJEZET

*melyben büntetést kap, aki megérdemli
(és az is, aki nem)*

– Na, milyen volt tegnap? – kérdezte Bettitől köszönés helyett Gitta, mikor reggel összefutottak az iskolától kétszaroknyira. A vár alatti utcákon szokás szerint tülekedtek az autók: a legtöbb család úgy gondolta, hogy egy törődő szülő kocsival fuvarozza reggelente a gyereket, még akkor is, ha gyalog feleannyi idő lenne odaérni.

– Uhh, ne is kérdezd! Anya teljesen kiakadt. Képzeld, mikor megtalált, azzal kezdte, hogy „Bettina Mezzaluna”!

– Ajaj... – túrt a hajába Gitta. Pontosan tudta, hogy Betti anyja csak akkor használja a lánya családi nevét, amikor úgy érzi, hogy úgy viselkedik, mint egy maffiózó.

– Pedig Antonio és Veronica nem az én gyerekem! Jó, rám bízta őket, de tehetek én arról, hogy az egyik erre rohant, a másik meg arra? Oké, a bújócskát én találtam ki, de mi mást lehet csinálni egy ilyen helyen? Szóval Antonio feldöntött egy Zsigmond korabeli oszlopot, Veronica pedig megette az egyik teremőr néni szendvicseit! Ami ráadásul szalámis volt!

– Az nagy baj?

– Igen, mert Monica teljesen vege. Szóval mindenki kiakadt, leginkább ő meg a teremőr néni. És természetesen jön szokás szerint a büntetés, ami persze nem büntetés, mert anya szerint az hatástalan, és nem alkalmas a nevelésre, így mi inkább következménynek hívjuk, amivel jóvá kell tennem a vétkeket. És mivel? Szerinted?

– Szendvicset kell vinned a teremőr néninek?

– Nem! Ma sulis után vigyáznom kell a pimasz kis törpékre! Lefekvésig! Anyu még a hegedűórámat is lemondta, hogy elmehessenek valami emberi jogi előadást meghallgatni az egyetemen.

– Ez kegyetlen!

– És igazságtalan!

– Végül is nem te döntötted fel az oszlopot!

– Monica megnevelhetné a gyerekeit, ha ilyen helyre akarja vinni őket! De nem tudok mit tenni... egyébként nektek milyen volt tegnap? – kérdezte Betti. Pedig pontosan értesült már a vasárnap esti dráma fontosabb eseményeiről: Gitta ötpercenként írt rá, és küldött újabb képet.

Martin arccal a kövön. Martin fejéből ömlik a vér. Martin a taxiban, az ügyeleten. Martin szülei megérkeznek. Martin kötéssel a fején elhagyja a kórházat.

– Rémes volt! Komolyan azt hittem, hogy elvérzik a srác. Ancsi csinált kötést Kristóf ingéből, de két perc alatt átvérzett. Még szerencse, hogy egy taxis épp ott

uzsonnázott, és felajánlotta, hogy ingyen bevisz minket a kórházba.

– Szóval mindenki jó fej volt...

– Ja, Kendét kivéve. Még akkor is Martint szidta, amikor már látszott, hogy nagy a baj.

– Azért annyira nem volt nagy a baj – próbálta védeni Betti a fiút.

– De lehetett volna! Darabokra tört a szemüvege, és összevagdosta a homlokát. Össze is kellett ragasztani. Épp csak elkerülte a szemét. Kende meg először arcoskodott, aztán elhúzta a csikot, nem is köszönt senkinek... szóval most kivételesen ne védelmezd még a háta mögött sem, jó? – emelte fel a hangját Gitta. – Tudom, hogy odavagy a rossz fiúkért, de...

– Családi vonás – próbált viccelni Betti, aztán észrevette, hogy egy teknőctarka macska somfordál feléjük az egyik kőkerítésen. – Kámforka! Hát te mit keresel itt? Átjöttél a főútvonalon? És ha elüt valami?

– Gyere, kiscicám, hazaviszünk! – nyújtózkodott máris a macskáért Gitta. – Nem szabad ám ilyen meszire elkóborolni! Most szépen visszaviszünk a suliba, és teszok a tálkádba finom kapucsínót!

– Szerinted szereti a kapucsínót? – nevetett fel Betti.

– Egy kóbor macska ne válogasson! – mondta komoly képpel Gitta. – Egyébként nyugodtan megihatja, koffeinmentes.

– Nem is kóbor! Ő mindenki macskája!

– Aki mindenkire tartozik, az nem tartozik senkihez – komorodott el Gitta.

Betti érezte, hogy e mögött a pár mondat mögött több igazság van, mint amennyit mindig vidám barát-nője valaha is bevallana.

•

Martin végre sorra került az alagsori büfé előtt kígyózó sorban.

– Hát veled meg mi történt? – kérdezte Tempí Bori néni a pult mögül.

– Semmi, csak elestem gördeszkával, és a szemüvegem elvágta pár helyen a homlokomat – felelt a fiú. – Egy Nomád Burgert kérek, két Fügés Mátyást és egy Kosztolányi Kedvence Kuglert.

„Hetvenhárom” – számolta közben magában. Pontosan hetvenharmadszor mondta ma ugyanarra a kérdésre ugyanazt a választ.

– Ó, nagyon sajnálom! – vonta fel a szemöldökét Bori néni, miközben villámgyorsan készíteni kezdte a Nomád Burgert, ami valójában egy szelet vékony, kicsit rágós, de isteni ízű hús volt két lepény közé pakolva, némi salátával. – De mint tudod, bizonyos korokban az ilyen sebesülések a férfikor kezdetét jelentették.

– Nem hiszem, hogy MartiMartiMarti valaha is eljut a férfikorbá – röhögött a fiú mögött egy nyolcadikos lány. Illetve nem egy, hanem kettő: a rémes Földvári

Kata és Tina, akik az egyébként is kiállhatatlan nyolcadik legkiállhatatlanabb tagjai voltak. Martint kifejezetten szerették piszkálni. A fiú eddig azt remélte, hogy nem veszik észre. De észrevették. Mindig észrevették.

A büfében egy pillanatra megállt a levegő. Mindenki tudott a hetedikesek és a nyolcadikosok feszült viszonyáról, melynek háttérében az osztályfőnökeik, Zeller Gabi és Lutz Ferenc tanár úr által képviselt, egymástól teljes mértékben eltérő pedagógiai felfogás és az ebből táplálkozó, egyáltalán nem titkolt kölcsönös utálat állt. Zeller Gabi szerint a sulinak valami jó helynek kellene lennie, többször kezdeményezte, hogy állítsanak fel néhány pingpongasztalt vagy egypár olyan kültéri tornaeszközt, ami nem jelent veszélyt az udvar közepén magasodó védett, állítólag történelmi jelentőségű fára, de Lutz tanár úr, aki egyébként igazgatóhelyettes is volt, ezt rendszeresen megakadályozta. Sőt, még annak sem örült, hogy a négyszögletes épület által körbezárt téren tavaly a betont lecserélték térkőre.

Martin érezte, hogy most kellene kivágnia magát valami frappáns és laza mondattal. Olyasmivel, amit Kendének vagy Kristófnak soha nem esik nehezeére kitalálni. De ő ilyenkor menthetetlenül leblokkolt, képtelen volt kinyögni akár egyetlen normális szót is. Poénkodni? Legfeljebb magában szokott. Az önvédelem annyira nem az erőssége, hogy az anyja ötödikben már kungfura is beíratta, hátha attól kicsit összeszedi magát. És bizonyos szempontból ez sikerült, például

már nem utolsó az iskolakörfutáson, simán lenyom annyi fekvőtámaszt, mint Tamkó Botond, sőt, edzésen legyőzi a nyolcadik kerületi vagányokat is, de a beszélősokkal még mindig nem tud mit kezdeni.

Pár éve ez még nem zavarta, de mostanában egyre jobban szenvedett tőle. Néha már szeretne volna, hogyha valamelyik nyolcadikos nem áll meg a durva szavaknál, hanem megüti. Akkor végre megmutathatná, hogy nem az a kisnyúl, akinek hiszik. Akkor...

– Nanana! Mint tudjuk, a büfé a béke és a szeretet szigete! – kiáltott ki Bori néni a pult mögül. – Itt nincs beszélgetés!

– De ha egyszer röhejes a képe! Meg a szemüvege! Ez a tartalék, vagy a tartalék tartalékja? – vihogott talán Kata.

– Ez a dizájn a hatvanas években forradalmi volt, most pedig a retróhullámmal újra divatosnak számít – jelentette ki a büfés. – Egyébként pedig tudjátok a szabályt: aki piszkál valakit, az megy a sor végére. Szóval tűnés, még mielőtt meggondolom magam, és egész hétre kitiltalak benneteket! Martin, sajnos elfogyott a Kosztolányi, de vannak még más kuglerek, Babits bánatűzője és József Attila álma. Melyiket kéred?

Martin egy perccel később már kettesével szedte a lépcsőfokokat. Épp beért Vera néni előtt, aki szokásához híven olyan álmatagon közelített a tanterem felé, mint egy szomorú őszi légy. Vagy mint ahogy egy romantikus filmben a szerelmesek keze közelít egymáshoz

a belassított jelenetben. Vagy ahogy a Föld árnyéka beúszik a Hold fényes tányérjára fogyatkozáskor. Vagy...

Mindenesetre, hála Vera néni iramának, Martin még be tudott slisszolni a helyére, sőt, még a töröccuccát is előszedte, és befalta az egyik Fügés Mátyást.

A mézzel kevert gyümölcs édes, de mégis friss zamata úgy áradt szét a szájában, ahogy a gyerekek rohannak ki a szabadba egy hosszú tél után. Vagy ahogy egy kiöntött pohár kakaó eláztatja a terítőt. Vagy...

A Tempi büfé kínálata egyszerűen elképesztő, gondolta Martin. Hogyan talál ki Bori néni ilyen kajákat? Meg honnan szerez hozzávalókat? Ráadásul minden étel mintha valami titkos történelmi utalás lenne. Mátyás király, úgy tudni, romlott fűgétől halt meg. József Attila kuglerről, azaz mignonról álmodozott kiskorában. Bori néni néha a kaják mellé érdekes sztorikat is mesél, többet lehet tanulni töriből egyszünetnyi büfés sorban állás alatt, mint Vera néninél egy félévben.

Aztán ott van a Deák-kuglóf. Meg a Légiós Öröme.

Igazán nem akart enni óra közben, az anyja annyiszor felemlegette, milyen viccesek a titokban kajáló tanulók, akik azt hiszik, senki nem látja őket, de a második Fügés Mátyás úgy vonzotta, mint a mágnes a vasreszeléket. Mint Gitta a lúzereket, amilyenek néha ő is érezte magát. Mint a Hold az Apollo-11 leszállóegységét. Mint...

Felnézett a törítanárra. Vera néni, mint kábé mindig, most is a tankönyv mögé bújt, és monoton hangon

felolvasta Mária Terézia birodalmi politikájának jellemzőit. Az osztályból senki nem figyelt rá, de ez őt egyáltalán nem zavarta. Amíg csend volt, amíg úgy tettek, mintha Vera néni órát tartana, nem szólt rá senkire.

Ezt tényleg nem veszi észre senki, gondolta Martin, és benyúlt a padba a második Fügés Mátyásért.

•

Kende fél szemmel Martinra sandított. Már három szünetben nem ment oda elnézést kérni hozzá, na, nem azért, mert elesett a gördeszkával, hanem azért, mert otthagya őt az Erzsébet téren tegnap este. A többiek úgy nekiestek, mintha ő tehetett volna róla, hogy Martin ennyire béna. Pedig mondta, hogy óvatosan kell kipróbálni, a gördeszka ugyanis arról híres, hogy gurul. És először még tényleg szeretett volna segíteni, de amikor Gitta elkezdett vele kiabálni, akkor egyszerűen elege lett, és lelépett.

Most meg már egyre nehezebb odamenni hozzá.

Szerencsére úgy tűnik, hogy Martinnak kutya baja. Még menő is a sok tapasztával. Sőt, a bátorsága is megjött, most éppen kajál óra közben. Ilyet sem nagyon csinált azelőtt!

Kende óvatosan előhúzza a telefonját, és a pad alatt írt egy üzenetet Martinnak.

*Hogy v?
Figy, bocs a tegnapiért
hogy leléptem*

*rendben vok
nem te tehetsz róla
én vagyok a béna*

*csak keveset
gyakoroltál*

*sose próbáltam még
nem hittem h ilyen nehéz
te úgy csinálod mintha
semmi lenne*

*ha akarod kimegyek
veled valamikor és
megmutatom h kell*

*szup
mikor*

akármikor

ezzel a fejjel lehet?

*hát ez az h nem
fejjel kell :D :D :D
a lábadnak
meg nincs baja
holnap?*

*nem jó szerdán doga
matek
ma?*

Kende elvigyorodott. Szuper, Martin nem haragszik. Annyira nem, hogy elmenne vele deszkázni.

*de ha megint pofára esek
nem hagyysz ott*

:)

majd Gitta megment

nagyonhüje

akkor suli után

Kende látta, hogy Martin rávigyorog a tapaszai alól, aztán lelkesen pötyög valamit a telefonján. Már nyúlt is a padba, hogy megnézze, mit üzent a másik, de valaki megelőzte.

Hihetetlennek tűnt, hogy Vera néni ilyen gyors mozdulatra képes. Egyáltalán, hogy került ide egy szemvillanás alatt? Hiszen az előbb még a tanári asztal mellett állt!

– Nocsak, úgy látom, egyeseknek nem elég izgalmas a felvilágosult abszolutizmus – emelte magasra a tanárnő a telefont. – Lássuk, kivel és miről társalogsz ilyen lelkesen, Kende fiam!

– Tanárnő, ezt nem lehet, ez magánügy! – ellenkezett Kende, de Vera nénit nem érdekelték a kifogásai. Megérintette a képernyőn villogó ablakot. Kende elátkozta magát, miért nem tette az üzeneteket is védelem alá.

– Nocsak! Martin! – kiáltott a tanárnő diadalmasan. – Ezt aztán végképp nem hittem volna rólad! Hogy pont te csinálsz ilyesmit! Mit fog szólni anyukád, ha a tudomására jut? Gondolom, ő sem szokott örülni, ha valaki telefonozik az óráján...

Martin meg sem tudott szólalni. Kende látta, hogy elsápad. Pontosan tudta, hogy a srác ilyen helyzetekben menthetetlenül leblokkol, és azt is sejteni vélte, miért: egykori barátja szülei mókásak bírtak lenni, míg a gyerekeik nevééről volt szó, de nem igazán díjaztak semmiféle kihágást. A Marti testvérek még a legkisebb stikliért is komoly következményre számíthattak.

– Tanárnő, nem Martin a hibás! Én kezdtem! – ugrott fel Kende.

– Te kezdted, ő meg folytatta – görgetett fel az előző üzenetekhez Vera néni. – Nocsak, nocsak... ha jól látom, remek programot terveztek ma délutánra. Mint két igazi barát! De ha nem haragszotok, egy kicsit módosítom a terveiteket! Mind a ketten benn maradtok iskola után, és a könyvtárban kerestek tíz-tíz híres barátságot a történelemből, és mindegyikről írtok öt mondatot.

Nos, ez nem lesz nehéz... Gugli barátunk egy perc alatt szállít nekünk százat – gondolta Kende.

– De hogy ne a keresőprogrammal végeztessétek el a feladatot, elveszem a telefonokat. Amikor készen vagytok, visszakaphatjátok a tanáriban, értjük egymást?

– Tanárnő, ilyet nem csinálhat! Ez ellenkezik a személyiségi jogainkkal! – csattant fel Kende.

– Tényleg? Ha jól tudom, ebben az iskolában Lutz tanár úr felel a gyermekek jogaiért. Akartok esetleg vele beszélgetni? Igazán nem várok sokat tőletek, de a minimális tisztelet...

Lutz említésére még Kendének is elment a kedve a vitától. Az igazgatóhelyettestől még Zeller Gabi is tartott. És bár az osztályfőnökük biztosan kiállt volna értük, Kende, leginkább Martin miatt, nem akart nagyobb bajt.

•

Volt viszont valaki, aki nem tudta befogni a száját.

– Ez nettó zsarolás! – pattant fel Bettina a Kende mögötti padból. – Vera néni, vegye már észre, hogy senki sem figyel az óráin! Mindenki mással foglalkozik! Ezzel az erővel az egész osztályt elküldhetné büntetőfeladatra! Meg fogom kérdezni anyukámat, hogy egy tanár csinálhat-e ilyet!

– Megkérdőjelezted a büntetés jogosságát?

– A büntetés mint eszköz egyáltalán nem hatékony, tudja, tanárnő? De ez ráadásul most nagyon igazságtalan. És egyébként meg, ha néha felnézne a tankönyvből, amit órátartás helyett felolvas nekünk, látná, hogy az osztály háromnegyede telefonozik, a maradék meg alszik!

– Na, ez már több a soknál! Úgy látszik, Signorina Mezzaluna is társulni akar a könyvtározókhoz, és keresni szeretne tíz hasonló forradalmi lelkületű hölgyet. De ez esetben el kell kérnem az ő telefonját is!

– Ez egyáltalán nem nehéz! Egy csomót tudok fejből is: Rosa Luxemburg, Marina Ginestà, Tyereskova, Szendrey Júlia... Nekem viszont ez esetben meg kell kérnem a tanárnőt, hogy értesítse édesanyámat, hogy nem tudok ma az unokatesóimra vigyázni, így ők nem mehetnek el egy tudományos konferenciára – rázta meg sötétbarna, göndör haját a lány, és szinte elégedetten leült a helyére.

Kende egyre kevésbé értette a dolgot. Hátrafordult, és kérdőn nézett Bettire.

De a lány nem foglalkozott vele. Elővette a telóját a táskájából, kaján mosollyal nyújtotta Vera néninek, aki már egyáltalán nem volt biztos a dolgában, de kelletlenül elvette a lánytól a kis ezüstszínű készüléket, és elindult a tanári asztalon hagyott történelemkönyv felé, Betti pedig szemlátomást boldogan súgott valamit Gittának, mint aki megúszott valamit.

3. FEJEZET

*melyben elhangzik egy ősi olasz közmondás,
és megtudjuk, milyen Betti, amikor megijed*

Betti főnyeremény egy ilyen feladatnál, ezt mind a két fiú megértette két perc alatt. Amikor ebéd után felcuccoltak az iskolai könyvtárba, ami a hatszáz éves Vitéz János Emlékfán kívül az iskola másik büszkesége volt, és mint ilyen maga is özönvíz előttinek tűnt, és a srácok elkezdtek tanácstalanul nézelődni a polcok között, ő határozottan odalépett egy fiókos szekrénykéhez, és kutakodni kezdett benne.

Nyilvánvalóan tudta, mit keres.

Öt perc múlva kábé húsz kötet tornyosult az egyik asztalon.

– Abban, aminek az a címe, hogy *Istenek és hősök a görög mitológiában*, keressétek meg Akhilleuszt és Patrokloszt, meg, mondjuk, Agamemnonnt és Menelaoszt, a Bibliából Dávidot és Jonatánt, abból a pirosból Széchenyit és Wesselényit, meg benne kell lennie Jókainak és Petőfinek is, abban lesz Wigner Jenő és Szilárd Leó, ez, mondjuk, inkább fizika, de mivel ketten rakták össze az atombombát, bőven töri is, jaj, el ne felejtsem Polübioszt és Scipiót, meg Julius Caesart és Antoniust, bár ők a végén cseppet összekaptak...

Mozart és Haydn simán belefér, de akkor Tolkien és Lewis is, ők ott lesznek abban a kék könyvben, nem a kicsiben, a nagyban. Legyen még, mondjuk, Galeotto Marzio és Janus Pannonius, és akkor van helyi vonatkozásunk, Nikola Tesla és Mark Twain, Churchillt és Rooseveltet ki ne hagyjuk, Danton és Robespierre nem számít, mert az nem barátság, amikor a végén az egyik lefejezi a másikat...

– Honnan. Tudsz. Te. Ilyeneket! – nyögte ki Martin, mikor végre szóhoz jutott.

– Ez nem nagy szám – vonta meg a vállát a lány. – Anyám történész. Én ilyeneket hallgattam esténként Rumini helyett.

– Tök jó fej vagy, hogy itt maradtál segíteni! – ámult Kende. – Csak így, önzetlenül.

– Egyrészt tök jó fej vagyok, másrészt így megúsztam egy gyerekvigyázást. És itt maradhattam a suliban. És így eljutok hegedűórára, tudjátok, beneveztek az országos versenyre, de anyu nincs odáig a dologtól.

– Hogyhogy? – kérdezte Kende. – Itt minden szülő kábé a világhírt várja el a gyerekeitől.

– Na, anyu ebből a szempontból is más. Azt mondja, találjam meg, ami nekem fontos. Mondjuk, nekem a hegedű speciel pont fontos, de ő meg ezt nem szereti, mert apámra emlékezteti. Mert ő is hegedült, legalábbis mielőtt... szóval bonyolult. De mindenesetre most leszaladok zeneórára, ti meg addig írjátok ki a híres barátokat!

– És mi lesz a lázadó lányokkal, lázadó lány? – emlékeztette Kende.

– Viccelsz? Még törin leírtam tizenkettőt. Szóval, ha visszajöttem, mehetünk a telókért.

Ezzel választ sem várva kiviharzott a könyvtárból.

Martin és Kende döbbenetn nézett utána.

Aztán elkezdtek jegyzetelni.

•

Mikor fél óra múlva visszaért Betti, diadalmasan vonultak le a tanáriba. De Vera néni helyett csak egy üzenet várta őket, hogy a tanárnőnek el kellett szaladnia fontos ügyben, hatra ér vissza, és ha esetleg készen vannak, menjenek vissza a könyvtárba, és várják meg ott, majd ő felviszi a telefonjaikat. És hogy mindent megbeszélte a szüleikkel is.

– Na, ez tényleg szemétség! – dühöngött Kende. – Azonnal szóljunk Zeller Gabinak!

– Aha, és hogyan? A telefonjainkat elvitte az a boszorkány!

– Nem tudom... Hívjuk fel a tanáriból, valaki biztosan tudja a számát.

– Szerintem nem jó ötlet – rázta a fejét Betti. – Ha most szólunk, Gabi bá' biztos nekimegy Verának. Vera néni meg a Lutz kedvence. És emlékeztek, a múltkor is mit mondott Lutz?

– Amikor Samunak elvették a kabátját?

– Nem, amikor Tamkó Botond összeverekedett a fél nyolcadikkal. Azt mondta, hogy ha ennyire fontosak neki a tanítványai, akkor vigyázzon, nehogy egyszer csak őt rúgják ki. Mert akkor ugye nem lesz, aki megvédjen minket. És lássuk be, jó fej Gabi bá', de a Lutz... az más súlycsoport. És akár a követ ütik a tojáshoz, akár a tojást a kőhöz, mindenképp a tojás törik össze.

– Ez meg mi? – értetlenkedett Martin.

– Ősi maffiabölcsesség. Azt jelenti, hogy a gyengébb ne ugráljon. Szóval menjünk fel a könyvtárba, már csak két és fél óra van hatig. Valahogy csak elleszünk.

Az elkövetkező óra meglepően gyorsan eltelt. Először találtak egy nyolcvanas évekbeli társast, aztán csak úgy dumáltak mindenféléről, aztán Kende elővette a gördeszkát, és elkezdte tanítgatni az alapokat Martinnak a könyvszekrények között.

– Na, egész tehetséges kezdő vagy – dicsérte meg, mikor először egyedül eljutott a lexikonoktól a kötelező olvasmányokig.

– Egy rettentően éhes kezdő – jegyezte meg Martin. – Szerintetek nyitva van ilyenkor Bori néni?

– Nem tudom, de hogy itt van, az biztos – szólott Betti, aki egy ideje már csak bambult kifelé az udvarra néző ablakon. – Most jöhetett vissza a beszerzésből, mert egy csomó cuccot cipel át az udvaron.

– Az udvaron? Hogyhogy az udvaron? – gurult az ablakhoz Martin, és ezzel kicsit el is ütötte Bettit, mert a megállást még nem volt ideje gyakorolni.

– Ha az utcáról jön, akkor semmi értelme, hogy át-
vág az udvaron, a büfé pont a főbejárat alatt van – rázta
a fejét Kende is.

– Mit tudom én, mit csinál Tempí néni. Egyszer
csak megjelent az udvaron két óriási cekkerrel, meg-
simogatta a fát meg lepucolta a táblát a földön, aztán
elhúzott a büfé felé.

– Nem értem – mondta Martin. – De lemegyek, és
megkérem, hogy adjon valamit. Mit hozzak nektek?

•

Bori néni kicsit meglepődött, amikor Martin feltűnt,
de szívesen kiszolgálta a napközbeni maradékokból.
A fiú próbált belesni a szatyrába, de nem látott mást,
csak csomagolópapírokat.

Az egyikre Kugler és Fiai felirat volt nyomtatva.

Mikor Bori néni észrevette, hogy Martin a csomag-
jait vizslatja, rövid úton felzavarta a büféből.

Martin elgondolkodva sétált a könyvtár felé. Kug-
ler és Fiai... hol lehet ez a cukrászda? Talán valahol
Pesten?

A nagy elmélkedésben nem vette észre, hogy az
egyik terem előtt a két Földvári lány és még vagy négy
nyolcadikos fiú dumál.

– Na, mi van, MartiMartiMarti? Már megint büféz-
ni voltál? Minek neked ennyi édesség?

– A barátaimnak viszem – próbált kitérni előlük Martin.

– A barátaidnak? Jegyezd meg, neked nincsenek barátaid! Te egy kis szaros stréber vagy, akit nem szeret senki. Csak a felnőttek. És most nincs itt egy sem, hogy megvédjen. Szóval jobb, ha ideadod nekünk azokat a kajákat, vagy még jobban kidekoráljuk a képedet...

Martin körülnézett. A könyvtár szintjére vivő lépcsőt elzárták előre a nyolcadikosok. Az egyetlen menekülő útvonal az udvar felé vezet, azon keresztül elérheti a hátsó lépcsőt, ami egyenesen a könyvtár elé visz. A könyvtárban meg már ott van Kende is, ketten csak elbánnak valahogy hat nagyképű nyolcadikkossal. Akármennyire utál is edzésen kívül verekedni, ebbe most bele kell állnia. Nem bőghet le épp most Kende előtt, mikor végre úgy néz ki, hogy megint sikerül összebarátkozniuk.

Megfordult, és elindult kifelé. Hallotta, hogy a nyolcadikosok sietnek utána, de egészen addig nem kezdett futni, míg ki nem lépett az ajtón.

Ám amikor odaért az udvar közepén álló, több száz éves platánt védő, térdmagasságú kerítéshez, rájött, hogy elszámította magát. Földvári Kata és az egyik fiú megjelent a szemben lévő ajtóban, és elindultak felé.

Martin körülnézett. A legbiztonságosabbnak tűnő helyet a fa nyújtotta: ha nekiveti a hátát, nem tudják egyszerre többen támadni.

Lélekben vállat vont, letette a földre a három mi-nyont meg a hat Fügés Mátyást, és átlépett a keríté-
tésen.

•

Kendét kezdte zavarni a csend. Míg Martin is ott volt velük a könyvtárban, remekül elváltak hármában, sokat poénkodtak, kicsit húzták egymást, de komoly dolgokról is dumáltak, most viszont, hogy kettesben maradt Bettivel, képtelen volt kinyögni bármi értelme-
set. Betti egy ideig próbált társalogni, de miután a fiú minden kérdésére maximum két szóban válaszolt, egy idő után feladta, és elkezdte visszapakolni a könyveket a polcra.

„Hát én tiszta hülye vagyok! Most Betti azt gondol-
ja, hogy az Alföldi-Nagy tényleg egy nagyképű barom.
Vagy hogy nem akarok vele beszélgetni... hogy nem
érdekel. Pedig erre várok... mióta is? Kábé az első pil-
lanattól fogva? Mióta bejött hatodik februárjában? És
megkérdezte azzal a vicces akcentusával, hogy merre
található a mellékhelyiség. Én hülye meg persze rögt-
ön rávágtam, hogy olyan itt nincsen. Eskü, komolyan
megijedt. De csak egy pillanatra, aztán rögtön vissza-
vágott, hogy sejtette, hogy ez egy elmaradott ország,
de nem hitte volna, hogy nincs vécé az iskolákban.
Aztán...”

De nem maradt ideje feleleveníteni az első, meglehetősen parázs vitájuk minden mondatát. Betti ugyanis odaugrott az ablakhoz, és kiabálni kezdett.

– Kende, Martint elkapták! Gyere, nézd! Egészen odaszorítják a fához! Legalább ötven vannak!

A fiú azonnal ott volt az ablaknál, de a következő másodpercben már ugrott is az ajtó felé, és közben felkapta a deszkáját a földről.

Most megbánják a nyolcadikosok, hogy valaha hetedikessel kezdtek! Mehetnek Lutzhoz nyafogni, amit most kapnak, azt megemlegetik! Őt biztos kirúgják egy ilyen után, de neki most már úgyis mindegy, épp most bénázott el mindent Bettivel. Legalább megmutatja a lánynak, hogy nem olyan, amilyennek Gitta beállította tegnap, és igenis törődik a barátaival. Martin meg fogja úszni, hiszen egyébként sem egy balhész gyerek, ő meg már úgyis utálja ezt a sulit.

Meg mindent.

Lerohant a lépcsőn, feltépte az ajtót, és ledobta a deszkát a földre. Közben megtervezte a támadást: az emléktábla lesz a rámpa, nem túl hosszú, de arra pont elég, hogy lendületet vegyen rajta, és kettőt rögtön elkaszáljon a nyolcadikosok közül.

Egy másodperc múlva már száguldott is a fa felé. Csak akkor nézett fel, mikor már a levegőben volt.

És csak akkor látta meg, hogy az utolsó nyolcadikos épp bevágja maga mögött a szemben lévő oldali bejárat

vaskos tölgyajtáját. A fa mellett már csak Martin állt, és rémülten meredt a felé száguldó őrült deszkásra.

Kende előrenyújtotta a kezét, hogy megkapaszkodjon az egyik kiálló csonkban, melyet állítólag maga Görgey tábornok vágott le a kardjával Budavár '49-es ostroma után, hogy a fa további pusztulását megakadályozza. Gondolta, ezzel is tompítja majd a becsapódást.

De nem volt becsapódás. Illetve volt, csak nem olyan, amilyenre számított.

Mintha egy tornaszőnyegnek szaladt volna. Egy tornaszőnyegnek, ami előbb kicsit ellenáll, aztán megnyílik előtte, és elnyeli. Hogy néhány másodperc múlva már Martinnal együtt szitkozódva zuhanjon a vaksötétben.

•

Betti döbbsen állt az ablakban.

Az előbb, amikor sikerült a nyolcadikosokat egyetlen jól irányzott mondattal elzavarnia (Gábor bácsi, tessék gyorsan jönni, valakik bántják Martint ott a fánál!), és a Földvári lányok meg a sleppjük úgy rohantak befelé az épületbe, mint mikor Kacziba tanárnő hatvanméteres sprintfelmérést csinál tornaórán, már azt hitte, hogy minden oké.

De nem volt minden oké.

Semmi nem volt oké.

Alig húsz másodperccel ezelőtt még rendben volt a világ. A hülye gyáva nyolcadikosok, akik csak akkor

arcoskodnak, mikor legalább négyszeres túlerőben vannak, eltakarodtak Zeller Gabi neve hallatán. Martin hálásan nézett felfelé.

A fatörzs, aminek nekitámaszkodott, szilárd volt, ahogy az egy fatörzstől elvárható.

Aztán két másodperc alatt feje állt minden.

Kende úgy rohant ki a suliudvarra, mint egy kifejezetten elszánt zsoldos Zrínyi szigetvári seregéből. A gördeszkája csattant a márványsima díszkövön, és őrült iramban száguldott a fa felé. A fiú fel sem nézett (talán előre eltervezte az egész mozdulatsort), csak lendületet vett az emléktáblán, ami egy pillanatra mintha felszikkázott volna, aztán repült, egyenesen a réműlettől mozdulni sem tudó Martin felé.

Betti újra és újra visszajátszotta magának képzeletben, amit az elmúlt pár másodpercben látott. Aztán még egyszer, mintha lassított felvételt nézett volna. Martin az egyik karját védekezőn az arca elé emelte, a másikkal viszont belekapaszkodott a feje felett egy vaskos ágba. Kende azzal a kezével, amelyikkel nem épp a repülési ívet próbálta módosítani, a híres göcsört felé nyúlt (amit ugyebár Görgey vágott le), hogy kitámaszthassa magát.

És akkor a fa törzse egyszerűen kinyílt a fiúk mögött.

Mint egy ásító cipzár (ásíthat egy cipzár egyáltalán?).

Aztán amikor Kende és Martin eltűnt a fatörzsben, összezárult a nyílás, és a fa ugyanolyan egykedvűn állt

az udvar közepén, mint bármikor az utóbbi egy évben (vagy ötszázvalamennyiben).

Állítólag.

Betti tudta, hogy nem képzelődik, és nem káprázik a szeme. Nem őrült meg, nem alszik, nem álmodik. Kendét és Martint elnyelte a fatörzs.

És ezt rajta kívül nem látta senki.

Tehát akármilyen is történt a fiúkkal, ő az egyetlen, aki segíthet nekik.

Lassú mozdulatokkal becsukta a könyvtár ablakát, aztán elhúzta a függönyt, helyére tette a még az asztalon heverő két kötetet, majd megfogta az iskolatáskáját, és elindult kifelé a könyvtárból. De két lépéssel később visszafordult a srácok táskáiért is. Lebattyogott a lépcsőn, de mielőtt kilépett volna az udvarra, bement a lányvécébe. Kinyitotta a klotyó ajtaját, és elmosolyodott, ahogy minden egyes alkalommal, mikor belépett a „mellékhelyiségbe”. Hogy megijesztette Kende tavaly ezzel a hülyeséggel! Egy pillanatra tényleg elhitte, hogy a magyar iskolákban nincs vécé!

Miután elvégezte a dolgát, átkutatta előbb Kende, aztán Martin táskáját is. A fiúknál mindig mindenféle hasznos dolog van, ami jól jöhet, ha egy emberevő fával nézünk szembe. Áttette a saját zsákjába Martin-tól a bicskát, a dinamós zseblámpát, egy kézzel kötött sapkát (nyilvánvalóan nagymamai ajándék, és biztos az anyukája tukmálta rá, mert reggelente már hideg van), aztán kis gondolkodás után a fiú bőrbevonatos tokban

lévő fuvoláját is, Kendétől pedig az ő zsebkését (nahát, pont ugyanolyan, mint a másik fiúé, „Mátraderecske” felirattal!), egy elemes hangolósípot, és egy félliteres vizespalackot emelt el. Mikor becsukta volna Kende hátizsákját, megakadt a szeme egy titkos zseben. Kinyitotta. Egy ezüst kétszázast és egy fiatal nőt ábrázoló fényképet talált benne.

Visszacipzározta a titkos zsebet, és a két fiú táskáját feltette az egyik véce tetejére, aztán becsukta az ajtót, Kende bicskájával elfordította a zárat, és egy füzetből kitépett lapot tűzött a kilincs fölé, amire piros betűkkel ráírta, hogy „ROSSZ!!!”.

Csak ezután indult el a fa felé.

Egy másodpercre felmerült benne a kérdés, hogy hogy viselkedhet ilyen józanul. Nincs megijedve? Dehogy nincs! A szíve a torkában dobog, a gyomra gombócban. Egy titokzatos fa elrabolta két osztálytársát! Éppen azért ilyen nyugodt és hideg fejű, mert nagyon fél... De ezt az anyjától tanulta: hogy amikor baj van, nem szabad pánikba esni, hanem cselekedni kell. Megfontoltan, okosan, kímérten, de azonnal.

Kisértált a fához. Már kezdett sötétedni, az udvar teljesen néptelen volt. Telefon híján fogalma sem volt, mennyi lehet az idő, bár azt tudta, hogy mostanában fél öt felé megy le a nap. Tehát alig egy órája van, hogy megfejtse ezt a rejtélyt.

– Hogy is volt? – gondolkodott hangosan, miközben körbe-körbe sétált a díszkerítésen belülré szórt

fehér murván. – Kende átgurult az emléktáblán. Szikra. Aztán neki a fának.

Kiment a platánnal szembe, oda, ahol az emléktábla miatt megszakadt a kerítés. A márványlap mellett ott árválkodott egy Fügés Mátyás, Bettinek most beugrott, hogy az egyik nyolcadikos fiú menekülés közben felkapta a többi süteményt, de ez kieshetett a zacskóból. Szórakozottan felvette és rágcsálni kezdte az édességet. A fogai alatt megcsikordult a mézbe ragadt homok, de mintha észre sem vette volna a kellemetlenséget. Rálépett a táblára, aztán elindult egyenesen a fa felé. De hiába nyomta határozottan a törzset, az nem nyílt meg.

– Persze ez így lenne minden filmben – magyarázott magának tele szájjal. – A *HP*-ban is így volt. Ez így túl egyszerű. És ez itt most nem film, hanem a valóság. A valóságban is vannak titkos átjárók, gondoljunk csak a Vatikánra, amiről anyu mesélt, a párizsi csatornarendszerre, vagy akár Brindisiben a kocsmára, ahol a tükröt kell benyomni, hogy elforduljon egy ajtó. Szóval... emléktábla, és azután mi? Igen! A göcsört! Kezdjük előlről...

De hiába nyomogatta a göcsörtöt, vagy hiába próbálta elfordítani, semmi sem történt.

– Pontosabban kell emlékezmem! – sóhajtott, és felképzelte magát újra a könyvtár ablakába. Kende száguld, repül, Martin védekezik, és az ágba kapaszkodik...

Igen, az ág!

Újra kísértelt az emléktáblához, de most nem rálépett, hanem végigsimított rajta. Fentről le, ahogy a büfés néni is csinálta délután. Azaz mégsem! Inkább újra, de nem fentről le, hanem lentől fel. Pont úgy, ahogy Kende gördeszkája haladhatott. Aztán odament a fához, megérintette a göcsörtöt, és belekapaszkodott az alsó ágba.

Meg sem lepődött, amikor a törzs megnyílt előtte.

6. FEJEZET

*melyben megismerkedünk a középkori
personal brandinggel*

Frangepán elindult a palota felé. Lassan lépkedett, így a foglyoknak sem volt nehéz tartani az iramot. A fiúk meg sem mertek mukkanni, Betti is lehajtott fejjel gyalogolt. A négy katona alig figyelt rájuk, ám a hatalmas kapitány minden mozdulatukat követte a szeme sarkából.

Kende próbálta beazonosítani az utcákat, de nem sok sikerrel járt, amíg el nem értek a templomig. Itt viszont minden a helyére került, még ha a Halászbástyának nyoma sem volt, és szuvenírárusok helyett kofák árulták a portékáikat. Az út ugyanazon a vonalon vezetett a királyi palotáig, amin a busz is jár, de ez a palota nem hasonlított arra a budai Várra, amit a fiú ismert. Sokkal összevisszább volt az egész, tornyokkal, loggiákkal, erkélyekkel. És az útburkolat. És a szemét. A modern Buda még az elhajigált sörösdobozokkal is tisztábbnak tűnt, mint a régi.

Közben megérkeztek kábé a Dísz tér környékére. Itt magasodott a palotát védő külső várfal, egyetlen bástyája alatt nyíló, hatalmas kapuval. Vörös-fehér uniformisba öltöztetett alabárdosok őrizték a kaput. Amikor

meglátták a közeledő urakat és foglyaikat, félreálltak az útból, a nagydarab biccentett feléjük, ám a menet élén haladó Frangepán pillantásra sem méltatta őket. Szó nélkül vezette a menetet át a kikövezett, hatalmas, üres téren, ahol néhány raktárszerű, összetákolts bódé állt. Az egyik előtt épp egy lovat patkolt egy kovács. De Kendének nem volt ideje bámézkodni, hamar átértek az udvar másik oldalára, és egy száraz árkon át vezető híd után beléptek egy toronnyal védett kapun.

A fegyveresek vezetője itt sem fárasztotta magát a köszönetéssel.

Ám amikor beértek a következő udvarra, és a bal kéz felőli épület egyik ablakából egy kislány kiabált le, ugyanolyan bárgyú mosollyal integetett vissza a lánykának, ahogy a huszonegyedik századi apukák szoktak.

– Látom, Bernát fiam, téged is levett egy fehércseléd a lábadról! – kacagott a hatalmas parancsnok.

– Nem tagadhatom, ispán uram! – felelt a férfi. – Kicsi Beatricém minden kellemet egyesít magában, amit anyja és nagynénje mutat, de híján van gőgnek és kényességnek, mi jellemző talján hölgyeinkre. Bár még csak hat nyarat ért meg, oly ügyességet mutat, ami fiúnak is dicséretére válna. Képzelve, minap...

A katona kemény vonásai ellágyultak, ahogy a kislánya csínytevéseiről mesélt. A foglyok megéreztek, hogy lazult a helyzet, Kende megigazította a vállán a hátizsákot, és odalépett a többiek mellé.

– Marha jó voltál – súgta épp Martin Bettinának.

– A gyengeelméjűt leszámítva – tette hozzá Kende. – Hogyhogy nem féltél? Én meg sem bírtam szólalni...

– Nagyon féltem! – sóhajtott Betti. – Ezért tudtam összehordani ennyi marhaságot. Ha fosok valamitől, látszólag nyugodtan tudok cselekedni. Amikor jöttek a külhonival, beugrott, hogy félig olasz vagyok. És ugye, zeneibe járunk, ráadásul a művészek mindig furák, értitek...

– Ha bizonyítani kell, itt a fuvola – bólogatott Martin. – Kende mutathat trükköket a deszkával. Meg éneklünk a tavalyi repertoárból.

– Csak ne Bartókot, mert attól kiakadnak! – tette hozzá Kende. – Tök jó lenne tudni, melyik korban vagyunk. Akkor választhatnánk valami aktuális slágert.

– De hát tudjuk! – csapott a homlokára Betti, amivel sikerült majdnem levernies a fejről a fátylat. – A nagydarab azt mondta, hogy sok a talján csepűrágó.

– Nincs kedve valakinek megosztani velem, hogy mi az a talján meg a csepűrágó? – fintorgott Kende. Utálta, hogy megint belecsúszik a hülyegyerek-szerepbe. – Tudjátok, nekem nem olvasott az anyám kiskoromban, és...

– Tudjuk, de minden csapatba kell egy izomagy! – kacsintott rá Betti. – Szóval úgy mondom, hogy te is megértsd: a talján, illetve *Italian*...

– Az olasz! – Kendéből elfűjták a sértettséget. – És mikor volt tele olasz művészekkel Buda?

– Amikor olasz volt a királyné!

– Aki nem lehet más, mint Beatrix – bólogatott Martin.

– Szóval Mátyás korában vagyunk – rakta össze Kende. – Tehát ki tartóztatott le minket? Kinizsi Pál, a magyar történelem legkeményebb csávója! Ez több mint szuper. Szerintetek ezért – vett elő egy ezres bankjegyet a zsebéből – adnának itt valahol egy szendvicset?

•

Nem sokkal később az udvar Duna felőli épületének alagsori helyiségébe kísérte őket két fegyveres. A parancsnok meghagyta, hogy várjanak türelemmel kihallgatásukra, de (miután Kende egy gyengeelméjű bátorságával hóbörögni kezdett, hogy hozzanak ételt) megígérte, hogy küld nekik némi harapnivalót.

A szoba egyszerűen, de kényelmesen volt berendezve. Bettina úgy tippelte, hogy rangosabb katonák szálláshelye lehet: a négy fekhelyen kívül egy nagyobb láda, egy asztal és hat szék is volt benne. Két ablak mintha a palota udvarának földszintjére nyílt volna. Elég fény jutott be ahhoz, hogy ne legyen szükség gyertyagyújtásra, de nem lehetett pontosan kivenni, mi van a másik oldalon, az üveg ugyanis furcsán elhomályosította a kinti világot, csak többé-kevésbé elmosódott foltokat mutatott. Pont olyan, gondolta Betti,

mint tegnap fent a Gótikus Teremben... és talán azért torzít így az üveg, mert még nem tudják igazán egyenesre hengerelni.

Miután a kinti világból nem sokat látott, a szoba berendezését nézegette inkább. El sem tudta képzelni, mit érezne az anyja vagy Monica, ha a saját szemükkel láthatnák ezeket a faragott ágyakat vagy a kézzel hímzett ágyneműt (azaz el tudta, és épp ezért egy kicsit sajnálta is, hogy nem lehetnek itt). Az ajtót nem zárták rájuk, de Kinizsi két órát állított a folyosóra, szökésről tehát szó sem lehetett. Bár Kende a bicskájával tíz másodperc alatt kinyitotta az egyik ablakot, amin kifértek volna, úgy döntöttek, hogy várnak, míg kiderül, mi a szándéka velük a kapitánynak (illetve amíg kapnak valami kaját). A két fiú először azon agyalt, hogyan juthatnak vissza a pincesorhoz (illetve Martin azon, hogy mekkora büntít kap a kimaradásért, Kendét ez egyáltalán nem izgatta), aztán ledobták magukat az ágyra, de nem a sötétbarnára pácolt támlákra faragott harci jeleneteket nézték, csak a plafont bámulták a fejük felett.

Hamarosan sietős lépteket hallottak a folyosóról. Ám ezek a léptek nem a vacsorát (vagy ebédet?) jelentették – úgy tűnt, hogy a középkorban ősz helyett kora nyárba, délután helyett délelőttre érkeztek –, inkább valami bonyodalmat. Ingerült vita hallatszott odakintről, majd valaki kardot rántott, aztán kivágódott az ajtó, és egy alacsony, délies kinézetű idősebb férfi

rontott be öt katonával. Nem viselt kardot, de díszes öltözéke mutatta, hogy a többiek felett áll. A nyakában függő vaskos aranykereszt kétségtelené tette (mivel a menő rapper mint lehetőség kiesett), hogy egyházi méltóság. Meglátta a három gyereket, elbizonytalanodott, végül Martinhoz fordult.

– *È stato arrestato, Signor Sandrachino? È stato ferito? La Regina La sta cercato!**

Martin ostoba képpel ült fel. Betti majdnem elnevette magát, aztán rájött, hogy a fiúk nem fognak válaszolni. Ettől egy kicsit megijedt (de nem eléggé, hogy beinduljon a hatékony gondolkodása). Azt sem tudta, mi lenne jobb: ha beleegyezne, vagy ha tiltakozna, hogy Martint Signor Sandrachinónak képzeljék.

Főleg azért, mert fogalma sem volt, ki lehetett a fickó.

De nem kellett döntést hoznia. Megjelent Kinizsi Pál és néhány férficseléd tálcákra halmozott ételekkel, s amikor meglátta az olasz papot, olyat bődült, hogy az ablakokban megremegtek az üvegek.

– Mit keres itt, Di Costabili uram? Tudtommal nincs dolga palotaőrök háza táján! S miért próbál szóba elegyedni az külhoni személyekkel, kiket imént kísértem ide, s vendégszeretetemet élvezik, míg máshogy nem döntök?

* Letartóztatták, Sandrachino uram? Vasba verték? A királyné keresteti önt!

– *Non devo rispondere alle Sue domande** – szegte fel a fejét az olasz.

– Ha jól tudom, maga Beatrix királyné szorgalmazza, hogy az magyar király udvarában magyar nyelven folyjék szó! – csapott az asztalra Kinizsi. – S ha jól tudom, kegyed is megtanult egyet s mást, mióta az magyarok kenyerét eszi! Mondja hát, mit kíván, de magyar nyelven, vagy takarodjék vissza excellenciás főtisztelendő érsek úr reverendája mögé!

Az olasz elvörösödött, aztán elsápadt, intett a kísé-
rőinek, és kiviharzott a szobából. Kinizsi utánakiabált („macskaevő büdös talján!”), aztán, mint aki remekül szórakozott (mert remekül szórakozott), leült az asz-
talhoz, levette címerrel (kardot tartó, ezüstpáncélos kéz, felette arany félhold, alatta csillag) díszített sisak-
ját (így láthatóvá vált zsiros és erősen őszülő haja), és magához intette foglyait.

A tekintete gyorsan komorra váltott.

– Ki vele, mi dolgotok Esztergom érsekének proto-
notáriusával?

Betti agya szinte zakatolt, de hiába erőltette az em-
lékezetét, nem jutott eszébe, mit jelent a protonotárius
szó. Talán valami helyettes? Beletörődött, hogy megint
füllentenie kell, de Kende (és az igazság) megelőzte.

– Lövésünk nincs, ki ez a pasi! Ránk törte az ajtót,
és úgy csinált, mintha ismerne minket, pedig soha az

* Nem kell válaszolnom önnek!

életben nem találkoztunk még! Higgye el, nem tudjuk, mit akart, és én speciel azt sem vágom, mi az a protoizé, amit említett...

Kinizsi értetlenül hallgatta a fiút, aztán Bettinához fordult:

– Leányom, társad valóban híján van az észnek... mondandójának se füle, se farka. Talán néhány falat jót tesz zavarodott elméjének. Jertek hát! Nincs okom feltételezni, hogy gaz tervek laknak fejetekben, s úgy hiszem, vallatás helyett többre jutunk baráti beszéddel. Meséljetez hát utazásaitokról, mert hiszem, hogy sokat látott ifjak vagytok mindhárman, még akkor is, ha e legény kissé zavarodott.

A cselédek az asztalra helyezték a tálcákra halmozott hideg sülteket és a szakajtónyi kenyeret. Bettinek derengett egy illemszabály, hogy először a legmagasabb rangú vehet a tálból, de a két fiú nem törődött az etikettel – jó eséllyel fogalmuk sem volt, hogy létezik ilyesmi –, és nekiesett a kajának. Bettit eleinte zavarta, hogy kézzel eszik, meg hogy a szószot csak úgy kenyérral kell kitunkolnia, de hamar belejött a dologba.

Nemsokára, mindenki meglepetésére, (a gyengeelméjű) Kende szólalt meg. Betti látta rajta, mennyire szeretné bebizonyítani Kinizsinek, hogy téved a zavarodott elmét illetően. Alaposan átgondolta a mondandóját, sikerült is egyetlen adom vagy vágom nélkül fogalmaznia.

– Nagy jó uram, engedje meg, hogy bemutatkozzak! Alföldi-Nagy Kende a nevem, s nem vagyok gyengeelméjű. Csupán összezavart e talján úr, kit soha nem láttunk azelőtt még. A városban pedig, midőn lefogtak minket, csupán a meglepetéstől nem jutottam szóhoz, hiszen uram vasmarka oly erővel szorított, amelyet még nem éreztem soha – fűzte a fiú középkoriasan a szót, bár Betti aggódott, hogy a végére totál belezavarodik a körmondatba. – Ezért úgy sejtem, hogy ön ama nagy hírű Kinizsi Pál, ki apja malmában szolgált, s mikor Mátyás király arra tévedt, egy malomkövet emelt meg tálca... izé... gyanánt. Vagy mi.

Kinizsi érdeklődve hallgatta Kendét, aztán nevetni kezdett.

– Ó, kutyafi Bonfini mester, hát már mindenütt azt regélik, mit ő leírt rólam! Molnárlegény! Katona valék én világeletemben, ahogy katona volt nagy Hunyadi János seregében apám is! S bár megesezt, hogy erőm fitogtatásául megemeltem ezt-azt, talán malomkövet is, hisz *juventus ventus*^{*}, ki bírja számolni ifjúkori virtuskodását, ám nem erre vagyok büszke, hanem hogy egy csatában sem álltam vesztes oldalon, s Isten segedelmével, remélem, ez ezután is így lesz. De most meséljete, mi járatban érkeztetek Budára e jeles időben? S mi vezette hozzátok Di Costabili uramat ily gyorsasággal? Biztosan nem Esztergom érsekének emberei vagytok?

* Fiatalság bolondság.

– Barátom igazat szólt! Sosem láttuk ezt az embert – találta meg a hangját Betti. – Ma érkezünk Buda városába, s nem szolgáljuk az érseket, sem senki mást.

– Nohát, ekképp nem csoda, ha éhesek vagytok! Ki nem szolgál, ne is egyék! – nevetett Kinizsi.

– Szabadságunk legnagyobb kincsünk – jelentette ki Kende.

– Ó, heves ifjú, szabadsággal nem lakhatol jól. S ha nem köt ígéret hozzá, vajon mit keresett itt Di Costabili?

– Összetévesztett minket valakivel – szólalt meg végre Martin is. – Azt hitte rám, hogy olasz vagyok. Talján. Említett egy nevet is... Sandracini?

– Nem, Sandrachino! – javította ki Betti.

– Csakugyan? Sandrachino? – csapott az asztalra Kinizsi, aztán magához intette az egyik alabárdost az ajtóból. – Menj, fiam, s értesítsd hercegünket legott! Úgy tűnik, Ernuszt Zsiga hírei igazat szóltak!

•

Martin kivett a tálból egy szelet sültet, rátette a cipóra, és beleharapott. Az előző percekben megpróbálta eldönteni, hogy ez vajon egy jól sikerült álom, vagy becsavarodott, és a kényszerképzetek felülírják a valóságot. Aztán eljátszott a gondolattal, hogy ami történik velük, mégis lehetséges. Kétszáz éve a repülőgép is mese volt! A mobiltelefonról nem is beszélve. Lehet,

hogy egyszer tényleg feltalálják az időutazást, és akkor az, jövőben és múltban egyaránt, fel van találva, és kész.

Ez megnyugtatta. Már képes volt lenyelni a falatot, és ha csak egy mondat erejéig is, részt venni a beszélgetésben. Aztán újra ámult, hogy Betti és Kende hogy ráállt a középkori magyarra. Mintha egész életükben így beszéltek volna. Mintha tényleg talján művészek lennének. Mintha...

– Ezt hogyan csinálod? – rúgta bokán Kendét, miközben Kinizsi Bettinának magyarázott a pápa és Róma üzelmeiről.

– Mit?

– Folyékonyan tolod az ómagyart.

– Fogalmam sincs... de nem nehéz. Végül is te is láttál már lovagos filmeket...

– Hát, azokban nem pont így beszéltek.

– Nyugi, nem baj, ha te nem dumálsz. A lényeg, hogy ne bukjunk le! Kinizsinél jók vagyunk, kaja után elenged minket, és irány a huszonegyedik század.

– Anyámék ki fognak nyírni. Otthon már este van, értesítették a rendőrséget is.

– Érted legalább paráznak – rántotta meg a vállát Kende.

Ebben a pillanatban nyílt az ajtó, és egy korukbeli fiú lépett be rajta. Majdnem olyan magas volt, mint Kende, váll alá érő, hullámos haját fekete fémpánt fogta össze a homlokán, a ruhája díszesebb volt az olasz

úrénál is, az arca pedig... olyan volt, mint azoké a gyerekeké, akikkel már kiskorukban rendszeren kibabrált a sors. Nagy adag szomorúság, nem kevés csakazértis és egy csipetnyi flegma könnyedség.

Meglepően hasonlított Alföldi-Nagy Kendére.

Amikor Kinizsi felugrott az asztaltól, és rájuk förmedt, hogy köszöntsék illendően a herceget, Martin már tudta, hol látta a fiú arcát.

A törökönyvben.

– Hagyja, kapitány! – intett a fiú. – Magam is leülnék, s csatlakoznék az ebédhez. Most érkeztem a palotába városi házamból, s igen éhes vagyok. Halljam, kik ők, s mi járatban vannak.

Betti elkezdte a vándorzenészes sztorit. A fiú úgy figyelt, ahogy egy vadászó nagymacska hallgatja az erdő neszét, vagy ahogy egy nagymama az unokája óvodai történeteit. Néha közbekérdezett, ezzel alaposan összezavarta a lányt, aztán olaszra váltott. Martinnak az volt az érzése, hogy a srác nem csak összevissza kérdezősködik. Mintha gyanúsítaná őket valamivel, amit el sem követtek, vagy ami még rosszabb, tudna mindent az időalagút vagy az iskolai platánnal történt baleset óta. De ez inkább volt megnyugtató, mint aggasztó.

A herceg hirtelen Kinizsihez fordult.

– Kapitány uram, elfelejtettem Magyar Balázs üzenetét! Nemrég megérkezett Báthori István, s híreket hozott Bécsújhelyből. Kéri, hogy csatlakozzék hozzám

Kinizsi uram, hogy megdiskurálhassák a király budai tartózkodását. Én tovább kérdezem ez ifjakat, hátha sikerül fényt derítenünk Di Costabili terveire.

Kinizsi feltápáskodott az asztaltól, és elindult a tanácskozásra. A fiú pedig kiküldte a cselédeket is, bár még hozatott az egyikkel egy-egy korsó bort és forrásvizet. Aztán, miután a szolga becsukta az ajtót, bort töltött magának, rákönyökölt az asztalra, és végignézett Martinékon.

– Látom, fogalmatok sincs, ki vagyok. S ez nem is csoda, hiszen tájékozatlanok vagytok udvarunk dolgiban. De nem is mostanság vándoroltatok Itália felől. Beszédetek szerint idevalósiak sem lehettek, s Bettina kisasszony úgy fűzi az talját, ahogy még nem hallottam. Ruházatotok s úti batyutok – mutatott az egyik ágyon heverő iskolatáskára, amit még érkezéskor hajtott le Kende – idegen e tájon, s lábbeliteknek sem láttam párját sem itt, sem Erdélyországban, de Bécs városában sem, pedig ott igencsak majmolják az francia módit. Mondjátok hát meg igaz lelketekre, kik vagytok, s mi járatban jöttetek épp most Buda városába! S én megesküszöm, hogy nem esik bántódástok, vagy ne legyen a nevem Corvin János, ne legyek az magyarok királyának édes fia, nagy törökverőnk, Hunyadi János unokája!

Betti és Kende összenézett, de mielőtt megszólalhattak volna, Martin beszélni kezdett.

– Hát éppen elmondhatjuk, de meg fogsz lepődni. Betti rémülten a szája elé kapta a kezét, Kende meg levegőt venni is elfelejtett a soktól, de Martinnak eszében sem volt félbeszakítani a vallomást.

– Szóval mi tényleg magyarok vagyunk, innen, Budáról, bár Betti félig olasz. De igazad is van, nem vagyunk idevalósiak. Egy másik korból jöttünk. A jövőből. Ne kérdezd, hogy csináltuk, mi sem értjük, többé-kevésbé baleset volt. És ha már idekeveredtünk, körül akartunk nézni, de elkaptak minket, és Betti kitalálta a vándormuzsikus dolgot. Aztán jött az a töpszli főszer, és elkezdett kavarni Sandrachinóval, szóval belekeveredtünk valamibe, de hidd el, semmit nem szeretnénk, csak visszajutni a saját korunkba. Mert nekem már hiányoznak anyámék, még akkor is, ha naponta kapok tőlük agylobot.

Corvin János néhány másodpercig meredten nézte Martint.

– Időben vándoroltatok? – szólalt meg végül. – Lehetetlenség, csakúgy, mint kocsival járni az levegőget, vagy messzeségből meghallani mások gondolatait!

– Most így hiszitek – mondta Kende. – De pár évszázad múlva ez mind valóság lesz.

– Igen hihetetlennek tűnik szavatok, de arra okítottak, hogy elmélkedésemben ragaszkodjak az logikához s rációhoz. S ha egy eset vizsgálásánál kizárunk minden lehetetlent, akkor bármily valószínűtlen, ami marad, az az igazság. Időben utazni eretnek gon-

dolat... – mosolyodott el Corvin János. – De ne aggodjatok, nem adlak titeket papjaink kezére. Mert igen felkeltette kíváncsiságomat beszédetek. Tudtok-e mutatni bármit, mi szavatok igazát bizonyítja?

– Persze! – ugrott fel az asztaltól Betti, és felkapta az iskolatáskáját. – Itt egy zsák cucc. De ígérd meg, megint szent esküvéssel, hogy nem szedsz el semmit! Anélkül is ki fog nyírni az anyám, hogy elhagyom az iskolatáskámat.

– Legyen, ahogy kéred! – emelte esküre a kezét a herceg. – De most mutassátok, miféle dolgokkal bizonyítjátok, hogy az távoli időkből érkeztek! Te pedig, Martin barátom, elmondanád, mit jelentenek az „töpszli” s „főszer” szavak, melyekkel Di Costabili uramat illeted? S mit gondoltál, midőn azt mondtad, „elkezdett Sandrachinóval kavarni”?

9. FEJEZET

melyben párbajra is sor kerül

Martin a lovagteremből nyíló kis szoba ajtajából hallgatta Bettit. A szorongás, ami a sikertelen hazatérési kísérlet után elborította, visszahúzódott, mintha a zene megszelídítette volna a félelmet.

Mivel ma csak zeneszórá vágyott a királyné, Kende felmentést kapott a szereplés alól, pedig a herceget már belelkesítette a lovagterem felé vezető folyosón mutatott deszkás trükkökkel. Vigaszképp Janó meghívta az urak asztalához, Martint pedig egy vörös ruhában feszítő Guliamo nevű férfi gondjaira bízta. Az azonnal megkritizálta Martin ruháját és frizuráját, elcsodálkozott a szemüvegén, de amikor meglátta a kezében a csillogó nikkelezüst fuvolát, visszavett az arcából.

– Csodálatos hangszer! Megfújhatnám? – kérdezte áhítattal.

– Szó sem lehet róla – felelt hűvösen Martin.

Guliamo sértetten fordult sarkon, s miután a királyné bevonult a lovagterembe – a mai egyszerű vacsorán csupán egy harsonás jelezte az érkezését –, elindult, hogy „elbűvölje dalával a szíveket”.

Másodiknak Czigány György, a magyar kobzos énekelte, középkorú, szikár férfi. Az előbb, míg Guliamo kántált, elmesélte Martinnak, hogy Kinizsi embereként a zsoldossereget kíséri a hadjáratokon, de mikor béke van a déli végeken, kénytelen urát követni a palotákba. Ő is megcsodálta a fuvolát. A fiú felé nyújtotta, de zavartan hátrította el.

– Nem állna kézre nekem – mosolygott. – Ujjaim szétől cserzettek, le sem tudnám fogni e kicsiny billentyűket. Magyaroknak nem való nemes hangszer. Ezért néznek le minket az taljánok...

Martin remélte, hogy most betekinthesse az udvari zenészek között feszülő szakmai féltékenység titkaiba, de Guliamo a műsora végére ért, s György következett.

Közben megérkezett Betti és Benigna. Kinizsiné Guliamóhoz vezette a lányt, aztán elbúcsúzott, a szertartásmester pedig egy nagyobb útiládából elővett egy hegedűtokot, és átszellemült arccal, mintha egy királyi csecsemőt tartana, vagy egy három Michelin-csillagos étteremben szolgálná fel a séf legújabb ételcsodáját, vagy... szóval átnyújtotta a királyné violáját.

– Tehát ez az – vette át Betti. Guliamo több áhítatot várt volna, ám a lány azonnal az álla alá igazította a hangszert, meglóbálta a vonót, hogy érezze a súlyát, aztán csak úgy kézzel megpengette a húrokat. – Uh, teljesen hamis! Martin, adj egy G-t! Vagy akármit, amit G-ként használhatok.

Pár perc múlva elfogadható hangon szólt a hegedű. Akkor Betti biccentett Guliamónak, aki kiment az asztalhoz, egy otromba mozdulattal elhallgattatta Györgyöt, és bejelentette Bettina Mezzalunát.

A lány magabiztosan vonult a terem közepére. Ott egy pillanatra megállt. Martin tudta, hogy ilyenkor az ember kiüresíti a fejéből a zavaró gondolatokat. Csuriba csavarta az ujját, ahogy a suliban szurkolnak egymásnak a hangszervizsgákon, aztán arra gondolt, hogy vajon Kende is drukkol-e a lánynak. Arrébb lépett, hogy jobban lássa a fiút, és áhítat ide, drukk oda, majdnem elröhögte magát.

Kende olyan rajongó arccal nézte Bettit, amelyet csak a durván szerelmes fiúszerelők produkálnak a durván romantikus tinisorozatokban.

De Betti semmit nem érzékelt már maga körül. Mélyet sóhajtott, és játszani kezdett egy Bach-szonatinát.

A hatás leírhatatlan volt. Még Kinizsi és a magyar urak is tátott szájjal bámulták a lányt.

Di Costabili törte meg a csendet.

– Szép előadás volt, de úgy illik, hogy az is kaphasson egy esélyt, kit királynénk hívott megszólaltatni e hangszert. Örömmel tudatom, hogy megérkezett Pietro Sandrachino mester, s zenei versengésre hívta e hölgyet. Elfogadja-e, Mezzaluna kisasszony, a kihívást?

Martin agyában megszólalt a vészcsengő. Mi lesz ebből? Ugye egy reneszánsz udvarban nem szokás a dalnokversenyek veszteseit börtönbe zárni? Próbált jelezni a lánynak, hogy adja fel, de elkésett.

– Elfogadom a kihívást! – jelentette ki Betti.

Az ajtónállók erre szélesre tárták a lovagterem dupla ajtaját, és két fáklyás, egy dobos és két harsonás között bevonult Pietro Sandrachino. Arany zekéje és tollakkal díszített kalapja csillogott a rávarrt drágakövektől.

Hát, ezt túltolta a mester, gondolta Martin. Valszeg nem szerencsés überelni a királyné belépőjét. Beatrix arca is effélét sugárzott, de Pietro nem vette észre a rosszallását. Cikornyás mozdulattal földig hajolt előtte.

– Micsoda ripacs – sziszegte Martin mellett Betti. – Ráadásul egyáltalán nem is hasonlít rád. Hogy keverhetett össze vele az öreg? Jó, mondjuk, biztos nem nézte meg a profilképét, mielőtt meghívta... Kíváncsi vagyok, mit tud.

Pietro nem játszott rosszul. De a darab, egy méltán elfeledett zeneszerző méltán elfeledett műve, a kanyarban sem volt Bachhoz képest.

Mikor Pietro végzett, a lakomaasztal jobb oldala hatalmas ovációban tört ki. Guliamo Bettinát szólította. A lány biztosra ment Albinoni *Adagió*jával, ami után megint egy csipet csend, majd – főként Kinizsiék felől – üdvrivalgás következett. Pietro ezután egy

bonyolult dallamba kezdett. Kétségkívül sikere volt vele. Betti erre húzott egy merészet: belekezdett Bartóktól egy népdal hegedűátiratába.

Kinzisíék a végén állva tapsoltak neki.

Pietro elsötétült képpel figyelte. Aztán összenézett a szertartásmesterrel, aki alig észrevehetően bólintott, és így szólt a királynéhez.

– Felség! E hölgy játéka igen tetszetős, de ön is tudja, hogy egyetlen muzsikus nem érhet fel egy duettel. Engedje hát meg, hogy Guliamo Tintore úrral közösen adjunk elő egy művet, melyet jómagam írtam pár hete hegedűre s viola da gambára!

Egy szolgáló széket hozott, s Guliamo máris ott ült Pietro mellett, térdének támasztva hangszerét. A vörös ruhás intésére zenélni kezdtek.

– Nem véletlenül nem hallottuk Sandrachino, a nagy reneszánsz zeneszerző nevét – súgta Bettinek Martin. – Szép, de semmi extra.

– És család is. De ő akarta! – dühöngött a lány. – Vivaldi?

Martinra átragadt Betti győzni akarása, elfeledkezett a félelmeiről.

– Simán. A *Négy évszázak* Galway-féle átírata. Az olyan slágeres. Érted, Vivaldi még kétszáz év.

Mikor Pietróék befejezték a darabot, az olasz B-közép pedig a tapsot, Betti és Martin kivonult a terem közepére, s a lány szót kért.

– Királyném, az igazság úgy kívánja, hogy hallgatassék meg a másik fél is. Engedje meg, hogy bemutassuk egy még ismeretlen olasz mester művét, mely méltó arra, hogy évszázadok múlva is a koncerttermek kedvence legyen!

•

A tétel felénél sem jártak Bettiék, Kende már sajnálta Pietrót és Guliamót. Mint az ötödikeseket, amikor a kosárbajnokságon velük sorsolták össze őket. Kristóf vezetésével száztizennégy pontot szórtak nekik. Egy félidő alatt. A második körre már ki sem jöttek a kicsik.

Bettiék produkciója is ennyivel jobb volt.

A királyné tenyerét szája elé szorítva, könnyes szemmel hallgatta Vivaldit. Sok rosszat hallottam Beatrixról ma délután, gondolta Kende, de a zenéhez nagyon ért a csaj. Csak azért nem választja Pietróékat, mert olaszok. Nem lenne méltó hozzá. A puccos bevonulás sem jött be neki, és húzta a száját a duózás miatt.

Tényleg, a duó! – rázta meg a fejét Kende. Hogy a fenében játszhattak Pietróék duót? Nem volt idejük megtanulni meg összepróbálni. Hisz csak most érkezett a hegedűs, és néhány hete írta a darabot. Nem küldhette át mailben a partitúrát! Nem face timeoltak össze, ahogy mi vizsgák előtt! Ezt csak akkor

csinálhatták, ha Sandrachino már Budán volt egy ideje... De ha itt volt, miért kereste Di Costabili?

Közben Bettiék befejezték a tételt. A hallgatóság készülődött a tapshoz, de a királyné felemelte a kezét, jelezvén, hogy szólni kíván.

– Köszönöm, gyermekeim, hogy megajándékozta-
tok művészetetekkel. Sandrachino mester tehetsége
fénylő csillag, de úgy döntöttünk, hogy ti lesztek, akik
ünnepünkön megszólaltatják violámat Mátyás király
és Dzsem szultáni herceg előtt.

– Királyném, köszönöm jóságát! – hajtott fejet Betti. – Ígérem, legjobb tudásunk szerint zenélünk majd!

– Sandrachino feleslegesen utazott ide Róma városából? – tette fel a kérdést egy gyerekhang. Kende meglepetten látta, hogy a királyné jobbán ülő kisfiú arca vörös a haragtól.

– Dehogysis, érsek uram! – nevetett fel Beatrix, átkarolta a gyereket, és egy hatalmas puszit nyomott az arcára. A kissrácnak ez nem tetszett, minden normális kölyök utálja, ha puszilgatják, de tűrte a dolgot. – Más alkalommal örömmel hallgatjuk őt is, de kívánságom az, hogy e leány játsszék az lakomán violámon, s az ifjú kísérje őt, kinek fuvolajátékánál édesebbet nem hallottam még. Most pedig, Guliamo uram, kérem, zárja vissza helyére az violát, mely békétlenséget hozott asztalunkhoz, mint Erisz almája az olümposzi istennők közé, s kezdődjék az evés-ivás! Pietro, Guliamo, Bettina és Martino, foglaljatok helyet asztalunknál!

Guliamo átvette a lánytól a hegedűt, és elvonult vele, Pietro mestert pedig Di Costabili uraság kínálta hellyel.

Bettinek és Martinnak is karosszéket hozott két szolga, s leültették őket Galeotto mellett. Kende várta, hogy előbb-utóbb nekifognak a terítésnek, és a serlegeken kívül, melyekbe a koncert kezdete óta pohárnokok töltögették a vizezett bort, végre kapnak evőeszközt is, de csalódnia kellett. Csak az olasz előkelőknek került tányér és villa, a többi vendég az övéből vagy a zekéje zsebéből húzta elő a saját kését.

A főétekfogyó hármat tapsolt, s máris zöld-ezüst selyembe öltözött szolgálók érkeztek a lovagterembe. Némelyik kezében aranyos tálak voltak, de Kende nem igazán értette, mit hoznak, és amit hoznak, miért nem teszik az asztalra. Aztán egy újabb csapat jött, kék ruhában, karjukon kendők, s szó nélkül felsorakoztak a vendégek székei mögé. Végül megérkezett az étel is: legalább három tucat szolga sietett be tálakkal, tálcákkal, kosarakkal. A kosarakban hófehér kenyér illatozott, a tálakon sültek pompáztak színes mártásokkal leöntve, gyümölcsökkel körítve. Ahogy a tálak landoltak az asztalon, a vendégek, még a hölgyek is, nekiestek az ételnek. Kézzelek törtek a kenyerekből, bicskával kanyarították ki a legízletesebbnek tűnő darabokat a húsból.

– Nem monddod, hogy megint így fogunk enni! – fintorgott Martin.

– De bizony, muzsikus uram! – szólalt meg Galeotto Marzio. – Sok jó szokás meghonosodott Mátyás udvarában, de az kézzel evésről nem tudta Beatrix lenevelni uraikat. Sőt, még saját emberei tértek át az itteni módra, nemesebbjei kivételével.

Kende bemutatta a barátainak a történetírót, aki gratulált a győzelemhez, de látszott, hogy beszélgetés helyett szívesebben koncentrálna a tálak tartalmára.

– Legalább a bicskánkat lehozhattuk volna – mondta Martin.

– Rossz ötlet. Elég feltűnő lenne – rázta a fejét Betti.

– Észre sem vennék! Mindenki tömi a fejét, és harcol a jó falatokért!

– Megértem, ez a sült nagyon király. Szerintetek milyen állat lehetett? – kérdezte tele szájjal Kende, s közben kereste, hova törölhetné az élénksárga mártást az ujjáról. Azonnal ott termett egy szolgáló, s felajánlotta neki a kezében tartott, vízzel teli tálát. Kende egy pillanat alatt kapcsolt, és leöblítette az ujjait, aztán egy főhajtással köszönte meg a másik szolgáló által felkínált vászonkendőt.

– Csirkének nagy, pulykának meg kicsi... talán kacsas? – tippelt Betti.

– Á, a kacsas sem ekkora – kételkedett Martin.

– Honnan tudod? Láttál egyáltalán igazi kacsát? – kötekedett Kende. – Már a kórházon kívül, mikor összetörted a képedet.

– Nagyon vicces – húzta a száját Martin.

Kende érezte, hogy ezt nem kellett volna, hisz ő is tehet a dologról. Bár itt senki sem tett megjegyzést Martin sebeire, hiszen a középkorban megszokottabb volt megsérülni.

– De a szósz tényleg jó. És biztos, hogy nem mesterséges ételmiszer-színezékekkel készült.

– Igencsak furcsákat beszéltek, barátaim! – Galeotto, úgy látszik, mégsem csak az evésre figyelt. De még mielőtt megkérdezhetné volna az ételmiszer-színezék mibenlétét, hangos szóváltás zavarta meg a lakoma alapzaját.

•

Most mi van?! – kapta fel a fejét Betti. Sikerült elbambulnia az asztal mellett. Csak a kiabálásra riadt fel. Hirtelen azt sem tudta, hol van, aztán beugrott minden.

Mátyás udvara, koncert, lakoma. Időutazás. És nem őrvült meg, és nem is álmodik.

De megint dráma van.

Az asztal két szemben lévő oldaláról két fiatalember nézett egymással farkasszemet. Egyikük fel is emelkedett a székéről, hogy meginduljon a másik felé.

– Nocsak! – kuncogott a lány mellett Galeotto Marzio. – Báthori András és Nápolyi Fernando! Két kiskakas összecsapni készül.

– Mi bajuk egymással? – kérdezte Martin.

– Ami fiatalembereknek lenni szokott. András legyeskedik Fernando húga, szép Izabella körül – magyarázta az öreg. – András rossz természetű ifjú, mint nagybátyja, az vajda. Nem tiszteli hölgyeinket. FigyeljeteK csak!

A nápolyi herceg ganajtúró parasztnak nevezte a magyar ifjút (és ez csak az volt, amit Betti megértett a régies olaszból). De az erdélyi legény sem maradt adósa. Elhangzott a Kinizsitől is hallott macskazabáló talján, és történt utalás Izabella laza erkölcsére is. Fernando egy ideig türtőztette magát, de amikor apja, a nápolyi király elmebeli képességei kerültek szóba, átugrott előbb az olasz vendégek, aztán a magyarok asztalán, kikapta a fal mellett ácsorgó szolga kezéből a tálát, és a benne lévő vizet András arcába loccsantotta.

– Ejha! – füttyentett Galeotto. – Képébe öntötte az kézöblítő vizet! Kevés nagyobb sértés eshetne! Vajon mit tesz erre András?

András azt tette, amit tennie kellett: kirántotta kardját, és fenyegetően Fernando felé lépett. A közelben ülő hölgyek sikítozni kezdtek, az urak pedig izgatottan dörzsölték a tenyerüket, mint a modern kori sportkedvelők a BL-döntő közvetítése előtt (néhányan fogadásokat is kötöttek a nyertesre). Egy másodperc alatt kard került Fernando kezébe is.

– Ácsi! – mennydörgött Kinizsi. – Királynénk parancsára ne tovább!

A két fiú (nem lehettek többek tizenhat évesnél) leeresztette a fegyvert, Beatrix pedig, aki közben felemelkedett karosszékéből, szidalmazni kezdte őket.

– Minő barbár viselkedés! Hogy merészeltek kardot rántani asztalomnál? Ha vér ízére vágytok, miért nem Bécsújhelyt vagytok, Mátyás táborában? Ott lehetne bizonyítani erőtöket s bátorságotokat!

– Felség... – kezdte Báthori András, de Beatrix egy toppantással elhallgattatta.

– Csendet! Amit tettél, arra nincs mentség! Illetlen pillantással nézted unokahúgomat, ki udvarhölgyem, s védelmem alatt áll. Te viszont – nézett Fernandóra, aki már azt hitte, győztesként kerül ki a dologból – visszaéltél vendégjogoddal, megsértetted alattvalómat! Mindketten büntetést érdemeltek! Holnap pirkadat után három órával első vérig kell vívnotok az Északi udvaron. Utána pedig szolgálatra jelentkeztek istálló-mesteremnél, s ebédig lovaim tisztításával foglalkozkodtok!

– Hú, ez menő volt! – súgta Bettinek Kende. – Jól kiosztotta őket.

– Királynénk bölcsességét csak Mátyás bölcsessége ragyogja túl! – szólt Galeotto.

– Eskü, mint anyám – sóhajtott Martin. – Ha összebalhézunk, ő is mindenkit megbüntet.

– Megérdemelték! – tette hozzá Betti. – Azt hittem, Beatrix csak egy unatkozó feleség, aki szabadidejében a palotát csinosítgatja. De több van ebben a nőben.

– Jól látod, Bettina. Aragóniai Beatrix bölcs, barátai-
val igazságos, ellenségeivel kíméletlen – hallottak ma-
guk mögül egy ismerős hangot. Mire felnéztek, Corvin
Janó már a vállukra tette a kezét, és sokkal halkabban
súgta nekik:

– S én igen szerencsétlen vagyok, hogy ellenségei
közé tartozom. De figyelmezzetek! Miután távoztam,
várakoztatok kicsit, majd jöjjetek lakosztályomba! Ve-
szélyes üzenetet fogtak embereim, s szeretném tudni,
mi róla véleményetek.

– No lám, az én véleményem már nem érdekli az
hollófiókat! – hallották az öreg Galeotto hangját.

– Mert Marzio uram már leírt mindent, mit tud-
nom érdemes, joggal pihenhet hát babérjain, élvezve
az nyugalmat, mit hajlott kora kínál – ölelte meg az
öreg történetírót Janó.

– Hogy e szemtelenséget nem én tanítottam, az bi-
zonyos! – méltatlankodott az öreg, de a szemén lát-
szott, hogy jólestek neki a herceg szavai.

Janó Bettiékhez fordult.

– Ne szóljatok senkinek, Kinizsinek se!

Ezzel, szóra sem méltatva az asztalnál ülő urakat,
kiviharzott a lovagteremből.

– Attól tartok, valamibe nagyon belekeveredtünk –
hajlott Bettiékhez Martin. – Pedig a legfontosabb az,
hogy kitaláljuk a visszajutás módját...

– Janó szobájába? – vesztette el a fonalat egy pilla-
natra Betti.

– Martin a jelenről beszél – mondta Kende. – És igaza van, csak fogalmam sincs, hogy kezdjünk neki. A hercegi lakosztály viszont sima ügy. Indulhatunk.

– Hát, én tuti, hogy eltévedek ebben az útvesztőben – ellenkezett a lány.

– Beépített GPS – mutatott a fejére Kende, előhúzta az asztal alól a gördeszkát, és elindult ő is a kijárat felé. Az ajtónállók mellett már a deszkán állva suhant el.

Betti elnézően csóválta a fejét, aztán belekarolt Martinba, és ők is felálltak az asztaltól.